

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Ad librum VIII. Decalogi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

autem externus, & internus non discrepant, nisi quando contraria veritas certa est, non vero quando est dubia ex Menochio, a Molina, b Sanchez. c

Cap. 5. §. 3. n. 4. fine, post illud. *sangemus. c. 6. §. 2. n. 9.* Adde.

Quid si quis vi violavit, sed nunc non habet unde resarciat, nec alio modo possit resarcire, nisi eam ducendo, obligabitur ne illam ducere? Respondeo, ad id obligari per se docet Delugo, d quem vide.

Eodem cap. 5. §. 3. n. 4. 6. post illud. *ex, hoc capite violatorem.* Adde.

Et Bossius e quidem nunquam hanc excusationem esse legitimam, pluribus probare contendit. Si tamen in raro casu deceptionis.

ADDITIONES AD LIBRUM VIII. Decalogi.

IN TRACTATU PRIMO NIHIL AD-DITVM EST.

IN TRACTATU II.

Tr. 2. c. 9. §. 2. dele illa verba sparsim posita in dicto §. 2. *Substituuntur, condemnantur, cre-duntur, excusantur.* & reponc.

Sufficiunt, Utuntor, Condemnantor, Cre-duntor, Excusantor.

IN TRACTATU III.

Tr. 3. cap. 5. §. 1. num. 12. fine, post illa verba *aliquid accipere.* Adde.

Et universaliter damnum alteri in ferens si-ne mortali, ad restitutionem non teneri, notat Januarius. f

Ibidem cap. 5. §. 2. num. 5. post illud. *distinctis explicabimus.* Adde.

Lege Molinam, g lege item Delugo. h qui bene notat, has differentias parum conferre ad conscientia forum, in cuius explanatione no-stra solum desudat industria.

Ibidem c. 6. §. 2. n. 6. versus finem, post illud. *Cum res ipsa traditur.* Adde.

Atque ex dictis vides, regulariter contractus innominatos solere esse pacta nuda, ut notat recte Delugo. i

Ibidem c. 7. §. 7. n. 27. fine, post illud. *quod alij communiter faciunt.* Adde.

Idiotæ satis est, habere animum faciendi, quod alij probi, & docti faciunt, ut notant ali-qui & recte k

Ibidem. c. 7. §. 11. n. 1. post illud. *ne in obolo quidem decipere* Adde,

Dixi (Communter,) nam novissime Jo Ex-cobar Corro in tractatibus selectissimis. 1. de utroque foro ar. 5. in calce artic. n. 36. sic habet Constante asserimus, hanc propositionem probabilem esse, Leges civiles & Pontificia, quæ sustinent contractus emptionis, & Vendi-tionis, locationis, & conductionis, & simi-les (idest similes emptioni &c. non vero alios v. gr. Dotis, solutionis legati, census &c. et-iam si in pretio, mercedeque, intellige vulgari, non legitimo, hic enim legitimus, ut superius vidimus, ne in obolo quidem præteriri potest) etiam si, inquam interveniat læsio infra, vel su-pra justum pretium, dummodo dimidium non excedat, justæ sunt, & acceptæ prout debent, nempe deficiente omni dolo, fraude, & falsa asseveratione, etiam procedunt in foro con-scientia, & venditor pro maiori, & emptor pro minori iusti pretij, cum his conditionibus tutus manet in utroque foro, modo noscat contra-hens pretium: id quod dicitur pro pueris, mu-lieribus, rusticis, si forte vel ob levitatem, vel ob inscitiam involuntarie agant &c. Hæc ex il-lo, qui prædictam doctrinam fusissime probat duodecim argumentis. quorum præcipua sunt, tum quia leges, tum civiles, tum Pontificia ita positive disponunt, nec solum permissive, tum quia Princeps potest transferre dominium re-rum in alterum, tum quia conventiones, & pacta sine fraude inita servari in conscientia de-bent. &c.

Ibid. cap. 7. §. 11. n. 3. post illud. *Et deinde alte-ri donat, vel contra.* Adde.

Quando quis obligat operam suam singu-lis. V. G. eunti Romam, ut hic tuas litteras fe-rat, an possit alterum tantum accipere à me, si eodem unico labore meas ferat, lege apud a Lessium affirmantem, quia, inquit, an mea, an tua, an alterius causa eat, non minuit aestima-tionem operæ respectu singulorum. Sic si me-dicus uno eodemque suffitu, seu balneo tres in-firmos curare possit, tria integra stipendia iuste perciperet. Parique modo Equum, qui redire debet Romam ita tibi possem ad eundem lo-cum locare, ac si pro te tantum redeat, quæ sunt exempla eiusdem Lessij,

Dixi (in solidum) nam si obligatio fieret sin-gulis pro sua parte, alia esset ratio. V. G. Ordina-rius ferens litteras, non potest recipere inte-grum stipendium à singulis, quia in Nuntio Ordinario, contribuere quilibet ex sua parte, & non integre intendit, ad con-

a Lessius l. 2. c. 24. dub. 5. n. 28.

a Menoch. l. 4. pra. 33 n. 62. b Mol. 10. l. 1. d. 197. c Sanch. in sum. l. 1. c. 10. n. 13. d Delugo lib. 6. resp. d. 29. e Boss. de contr. ma. tr. 1. 2. n. 61.

Baudi in of. ref. ca. 43. Verriell r. 4. q. 37. n. 76.

f Januar. pp. resp. 10 g Mol. l. 1. d. 259. h Delugo de iust. d. 21. nu. 10. i Delugo d. 22. de iustis.

k Verri-calli tr. 3. q. moral. 11. V. Prov 3.

stituendum scilicet unum integrum salarium.

Pari modo quia una Peregrinatio V. G. vel una Missa, vel unica oratio uni promissa pro illo uno tantum valeat, non potes alteri eandem promittere. Vide eundem Lessium.

An idem sit dicendum de Commissariis, aliisque Ministris, qui uno die expediunt negotia multorum, multorumque ipsorum stipendia accipiunt, vide apud eundem Lessium

a Lessi ibid. a qui concedit, quando aliud Magistratus, seu Princeps non taxaverit, & æqua utilitas habeatur à negotiantibus. Lessium sequitur *b* Bauci.

b Bauci in sing. cas. 73 & cas. 262. ubi de salario Commissariarum. *ibidem cap. 7. § 11. n. 44. fine, post illud. Preteritum pro re erepta* Adde.

Quod si nullus damnum sensit ex tua hac expensione bona fide facta, & ex illa tu locupletior nequaquam es redditus, ad nihil te obligat merito Delugo.

c Delug. d. 28. de just. nu. 6. *ibidem cap. 8. § 3. n. 10. fine, post illud, quod non est in alijs contractibus* Adde.

Illud recte notat Pasqualigus, creditorem acceptantem solutionem partis debiti ceteri, liberate debitorem à mora, sibi enim, eam partem acceptando, præjudicat nam, dum partem acceptat, videtur implicite pœnam moræ, & quodcumque interesse ratione moræ habitum remittere.

ibidem cap. 8. §. 5. n. 19. ipso initio dicti numeri, post illud. Pesse concedi Adde.

Si vera esset doctrina numeri secundi hætenus expensa.

IN TRACTATU IV.

Tr. 4. cap. 1. § 1. num. 2. post illa verba, qui finis erat pauperias Adde.

Cui autem sint restituenda, alijsne pauperibus veris, an ipsi Domino, qui illam est largitus, vide late apud Meroll. *a* Et Sotus quidem, quem sequitur Diana, eputat, Domino, qui dedit, Medina, & Navarrus, pauperibus.

d Meroll. Tr. 1. d. 1. ca. 2. à nu. 256.

ibidem num. 3. fine; post illa verba Eleemosyna notabilis quantitatis. Adde.

e Dian. p. 8. r. 6. ref. 109.

In hoc denique puncto Pasqualigus facit, hæc accipientem eleemosynam, prætextu paupertatis, nec in magnis, nec in parvis eleemosynis teneri ad restitutionem (peccare ubi est gravitas materiæ, non credo, negari posse, nec à Pasqualigo, nec ab alijs.) Ratio est, inquit, quia finis Principalis semper adest, nempe amor pietatis, & Dei. Multo magis, quia ju-

f Pasqual. sent. 4. qu. 792.

ris consulti, quos apud eundem autorem videre poteris, docent facta per errorem non retractari, quando subest causa pietatis, Sed certe non hæc sententia saltem tutior est, & consulenda.

Ibidem cap. 1. §. 3. num. 14. Initio post illa verba. applicantur Esjeo. Adde.

An ante sententiam, vel post illam, tu consideras, ubi videris Petrum à Navarra, *lib. 4. de rest. cap. 2. n. 8. & L. si vacantia de bonis vacantibus lib. 10. vel sive per leges.*

Ibidem num. 28. fine post illud in ijs fuerit dicitur. Adde.

Si inveniatur appropriata per Bullam Compositionis, idem esse tenendum, & consulendum, sed probabilitate non carere, quod possint retineri, saltem donec accedat Iudicis sententia, docet Castropalaus: aliud benigne dicam in Tractatu de Bulla Cruciatæ c. 18. à n. 9.

a Castrop. de Bulla Cr. p. ult. §. 1. n. 7.

ibidem n. 31. fine post illud. fore hic resolvendum Adde.

Quod si teneas, hæc deberi pauperibus, sicut debentur (quando nescitur Dominus) habitata ex delicto, jam potes confugere ad Bullæ compositionem, ut colligitur ex dictis n. 14.

ibidem cap. 1. § 5. n. 2. verus finem numeri, illud. si ad si. proportionata causa. Corrige, si ab si. proportionata causa.

ibidem cap. 1. § 9. num. 5. fine, post illud. bona fide acquisitum. Adde.

Vide Dianam *par. 5. r. 14. ref. 57. & ex Calestino. & Delugo. d. 21. de just. num. 12.*

ibidem num. 6. fine. post illud, Vide ipsum latius. Adde.

Hæc duo proxime dicta sic approbat *Sabb. Qui falso testimonio scienter convicit alium in via periculum, tenetur etiam cum sua vita periculo eum liberare, quod si sine culpa fecit, debet retractare, si possit sine magno suo periculo.*

b Sabb. d. 1. n. 2.

ibidem num. 10. initio, post illud subit vicem perfecta solutionis Adde.

Et hanc sententiam mordicus tuetur, & probare contendit Thomas Huitad. *p. 2. mor. r. 8. cap. 4. ref. 35. n. 433.*

ibidem cap. 2. § 1. n. 2. fine, post illud, & pœna ordinaris homicidij. Adde.

c Dian. r. 4. r. 31.

Dixi modo (quam similitudinem cognoscebat Petrus) nam se excusabitur mandans adeoque non erit irregularis, ut decrevit Sacra Congregatio apud Dianam, *c* & ego dixi *d* in Superioribus.

d Sup. l. 4. §. 3. n. 35.

ADDI-